

Laidiens: 29.08.2001., Nr. 123

Latvijas Republikas Ministru kabineta noteikumi Nr.377

Rīgā 2001.gada 23.augustā (prot. Nr.39, 9.§)

Prasības tērauda velmēšanas iekārtām un iekārtu tehniskās uzraudzības kārtība

Izdoti saskaņā ar likuma

"Par atbilstības novērtēšanu" 7.panta pirmo daļu un likuma

"Par bīstamo iekārtu tehnisko uzraudzību" 3.panta otro daļu

I. Vispārīgie jautājumi

1. Noteikumi nosaka prasības velmēšanas iekārtu (iekārtas, kas projektētas un uzstādītas, lai velmētu tērauda izstrādājumus) valdītājiem un apkalpojošam personālam, lai, organizējot un veicot darbus ar velmēšanas iekārtām (lietojot attiecīgās iekārtas vai tās uzstādot, remontējot, veicot tehnisko apkopi, rekonstrukciju un tehnisko pārbaudi), novērstu draudus cilvēku dzīvībai, veselībai, īpašumam un videi, kā arī nosaka velmēšanas iekārtu tehniskās uzraudzības kārtību.

2. Velmēšanas iekārtai ir šādi pamatelementi:

2.1. karstās velmēšanas stāvi;

2.2. sildkrāsnis;

2.3. šķēres;

2.4. dzesētāji;

2.5. tehnoloģiskās iekārtas, kas tieši saistītas ar velmēšanas iekārtu.

3. Labklājības ministrija sadarbībā ar attiecīgo standartu tehnisko komiteju iesaka bezpeļņas organizācijai valsts sabiedrībai ar ierobežotu atbildību "Latvijas standarts" saistībā ar šiem noteikumiem izstrādājamo, adaptējamo un piemērojamo standartu sarakstu.

4. Bezpeļņas organizācija valsts sabiedrība ar ierobežotu atbildību "Latvijas standarts" iesniedz publicēšanai laikrakstā "Latvijas Vēstnesis" to Latvijas nacionālo standartu sarakstu, kurus var piemērot šo noteikumu prasību izpildei.

5. Lai neradītu draudus cilvēku veselībai, dzīvībai, īpašumam un videi, velmēšanas iekārtas valdītājs nodrošina attiecīgās iekārtas atbilstošu un drošu lietošanu, apkalpošanu un uzraudzību saskaņā ar šo noteikumu prasībām un velmēšanas iekārtas uzstādītāja (fiziskas vai juridiskas personas, kas ir atbildīga par velmēšanas iekārtas

projektēšanu, ražošanu, uzstādīšanu un piedāvāšanu Latvijas tirgū, kā arī par tās pārbaudi šo noteikumu VI nodaļā noteiktajā kārtībā un velmēšanas iekārtas pases un atbilstības deklarācijas sastādīšanu) sastādītām instrukcijām.

6. Atļauts lietot tikai Valsts darba inspekcijā reģistrētas velmēšanas iekārtas.

7. Katrai velmēšanas iekārtai nepieciešama pase. Velmēšanas iekārtas pasi saskaņā ar šo noteikumu pielikumā noteikto pases paraugu konkrētai velmēšanas iekārtai izdod un aizpilda velmēšanas iekārtas uzstādītājs.

8. Velmēšanas iekārtas uzstādītājs pievieno pasei atbilstības deklarāciju par iekārtas atbilstību šo noteikumu prasībām un šo noteikumu VI nodaļā noteiktajā kārtībā izsniegtu pilnvarotās inspicēšanas institūcijas pārbaudes protokolu par iekārtas pirmreizējo pārbaudi, kā arī uzstādīšanas un lietošanas instrukciju. Instrukcijā ir norādīta šāda informācija:

8.1. velmēšanas iekārtas uzstādīšanas un pārvietošanas kārtība;

8.2. velmēšanas iekārtas lietošanas uzsākšanas kārtība;

8.3. velmēšanas iekārtas lietošanas kārtība;

8.4. velmēšanas iekārtas tehniskās apkopes un uzraudzības kārtība;

8.5. velmēšanas iekārtas tehniskā dokumentācija, rasējumi, diagrammas un aprēķini par velmēšanas iekārtas lietošanu.

9. Velmēšanas iekārtas valdītājs, nododot vai iznomājot velmēšanas iekārtu citam valdītājam, nodod arī tās pasi un šo noteikumu 8.punktā noteiktos dokumentus. Velmēšanas iekārtas valdītājam aizliegts uzsākt iekārtas lietošanu, ja nav saņemta pase un šo noteikumu 8.punktā noteiktie dokumenti.

II. Velmēšanas iekārtas valdītāja,

atbildīgā speciālista un

apkalpojošā personāla pienākumi

10. Velmēšanas iekārtas valdītājam ir šādi pienākumi:

10.1. norīkot speciālistu, kas ir atbildīgs par velmēšanas iekārtas tehnisko stāvokli, drošu lietošanu un apkopi (turpmāk – atbildīgais speciālists). Atbildīgā speciālista norīkošana minēto pienākumu veikšanai nemazina velmēšanas iekārtas valdītāja atbildību;

10.2. atbilstoši velmēšanas iekārtas konstrukcijai un lietošanas apstākļiem nodrošināt apmācītu un atestētu personālu iekārtas apkalpošanai;

10.3. ievērojot uzstādītāja sniegtās uzstādīšanas un lietošanas instrukcijas, izstrādāt, apstiprināt un, ja nepieciešams, precizēt un papildināt darba instrukcijas velmēšanas iekārtas apkalpojošam personālam (turpmāk – darba instrukcijas);

10.4. nodrošināt norīkojumu (atļauju) noformēšanu paaugstinātas bīstamības darbiem;

10.5. nodrošināt velmēšanas iekārtai savlaicīgu šajos noteikumos paredzēto tehnisko pārbaudžu veikšanu;

10.6. nodrošināt velmēšanas iekārtas pases un lietošanas instrukciju glabāšanu un uzrādīšanu Valsts darba inspekcijas amatpersonām un pilnvaroto inspicēšanas institūciju pārstāvjiem normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā;

10.7. ziņot Valsts darba inspekcijai par avārijām vai nelaimes gadījumiem, kas notikuši saistībā ar velmēšanas iekārtas lietošanu;

10.8. neatkarīgi no šo noteikumu VI nodaļā noteiktajām pārbaudēm lietošanas laikā pārliedzināties par velmēšanas iekārtas atbilstību šiem noteikumiem un citiem normatīvajiem aktiem, kas attiecas uz velmēšanas iekārtām un to aprīkojumu.

11. Velmēšanas iekārtas valdītājs nodrošina atbildīgo speciālistu ar šādu lietošanas dokumentāciju:

11.1. velmēšanas iekārtas pasi, kurā velmēšanas iekārtas lietošanas laikā atbildīgais speciālists norāda visus ar iekārtas uzturēšanu un apkalpošanu saistītos pasākumus, kas ietekmē tās drošu lietošanu;

11.2. šajos noteikumos noteiktajā kārtībā veikto tehnisko pārbaūžu protokoliem;

11.3. velmēšanas iekārtas lietošanas instrukciju;

11.4. velmēšanas iekārtas ekspluatācijas žurnālu, kurā atbildīgais speciālists norāda datus par velmēšanas iekārtas darbināšanas laiku, tehnoloģisko iekārtu, automātikas, signalizācijas un aizsardzības ierīču stāvokli un pārbaudes rezultātiem;

11.5. velmēšanas iekārtu izvietojuma tehnoloģisko shēmu, kurā ietverts arī cauruļvadu, aprīkojuma un slēģierīču izvietojums;

11.6. elektrisko shēmu, kurā norādīti elektroenerģijas patērētāji, aparatūra, elektrolīnijas izvietojums velmēšanas iekārtu telpās;

11.7. velmēšanas iekārtu sildkrāšņu iztvaices dzesēšanas sistēmas uzraudzības žurnālu, kurā atbildīgais speciālists norāda informāciju par dzesēšanas sistēmas pārbaudēm un remontiem, kā arī par bojājumiem un to novēršanu.

12. Atbildīgajam speciālistam ir šādi pienākumi:

12.1. nodrošināt lietošanas dokumentācijai atbilstošu velmēšanas iekārtas tehnisko stāvokli;

12.2. nodrošināt velmēšanas iekārtas lietošanas dokumentācijas glabāšanu un aktualizēšanu;

12.3. sagatavot velmēšanas iekārtas šajos noteikumos paredzētām tehniskajām pārbaudēm un piedalīties to norisē;

12.4. ja konstatēti nepieļaujami defekti un instrukciju pārkāpumi darbā ar velmēšanas iekārtu, apturēt iekārtas darbību un nodrošināt trūkumu novēršanu;

12.5. veikt darba vietās apkalpojošā personāla instruktāžas, atkārtotās un ārkārtas zināšanu pārbaudes;

12.6. pārtraukt velmēšanas iekārtas darbināšanu, ja tās darbība rada draudus cilvēku dzīvībai, veselībai, īpašumam un videi, kā arī ja velmēšanas iekārtas tehniskā pārbaude nav veikta noteiktajā termiņā.

13. Velmēšanas iekārtu apkalpojošam personālam ir šādi pienākumi:

13.1. ievērot visas darba drošības, ugunsdrošības un vides aizsardzības prasības darbā ar velmēšanas iekārtām saskaņā ar darba instrukcijām un atbildīgā speciālista rīkojumiem un norādījumiem;

13.2. apstādināt velmēšanas iekārtas darbību, ja iekārta rada draudus cilvēku dzīvībai, veselībai, īpašumam un videi.

III. Prasības velmēšanas iekārtām,

to uzstādīšanai un

tehniskajām apkopēm

14. Velmēšanas iekārtas konstrukcija visā iekārtas lietošanas laikā nodrošina iekārtas izturību pret mehāniskām, termiskām un ķīmiskām slodzēm paredzētajos lietošanas apstākļos.

15. Uz velmēšanas iekārtas vadības pults redzamā vietā velmēšanas iekārtas valdītājs uzraksta iekārtas reģistrācijas numuru, velmēšanas iekārtas uzstādītāja noteiktos galvenos darba parametrus un nākamās tehniskās pārbaudes datumu (burtu augstums ne mazāks par 50 mm) vai piestiprina plāksnīti ar minēto informāciju.

16. Velmēšanas iekārtu uzstāda tā, lai nebūtu iespējama tās elementu patvaļīga novirzīšanās vai sašķiešanās. Velmēšanas iekārtas elementi izvietojami tā, lai būtu iespējama iekārtas apskate, remonts un tehniskā apkope. Ja nepieciešams, ierīko attiecīgas platformas un kāpnes.

17. Telpas, kurās atrodas velmēšanas iekārta, atbilst šādām prasībām:

17.1. telpas ir aprīkotas ar ugunsdzēsības līdzekļiem atbilstoši normatīvo aktu prasībām;

17.2. telpas ir aprīkotas ar iezemēšanas kontūru elektroiekārtām un dūmeņiem ar zibensnovedējiem (kontūru noplūdes pretestība nedrīkst pārsniegt 4 omus elektroiekārtām un 15 omus zibensnovedējiem). Visi zemētāju savienojumi, kas nav brīvi pieejami, ir savienoti, izmantojot metināšanu;

17.3. telpas ir aprīkotas ar ventilācijas iekārtām, kas nodrošina darba vietai piemērotu gaisa temperatūru, mitrumu un gaisa sastāvu saskaņā ar darba vides normatīvo aktu prasībām;

17.4. telpas ir aprīkotas ar ierīcēm ūdens un citu šķidru vielu novadīšanai no vietām, kur iespējama šādu vielu uzkrāšanās;

17.5. darba vietas un ejas ir iztīrītas, tajās nav sagatavju un ražošanas atlikumu;

17.6. telpām ir grīdas no nodilumizturīgiem materiāliem ar neslidenu virsmu;

17.7. darba vietas un ejas atrodas līdzenās vietās;

17.8. ieejas atrodas vietās, no kurienes var droši nokļūt līdz darba vietai;

17.9. telpas ir aprīkotas ar mehanizētiem vārtiem transporta iebraukšanai, un par vārtu atvēršanu un aizvēršanu brīdina skaņas un vizuālā signalizācija;

17.10. elektroiekārtu un elektroinstalācijas izvietojums telpās atbilst normatīvo aktu prasībām. Pie spēka un apgaismes iekārtu slēdžiem ir skaidri un saprotami norādīts, kāds aprīkojums vai iekārta ar tiem darbināma;

17.11. uz jumta nav pieļaujama putekļu, ledus un sniega uzkrāšanās.

18. Velmēšanas iekārtas darba platformas atbilst šādām prasībām:

18.1. attālums no darba platformas virsmas līdz konstrukcijām, iekārtām un cauruļvadiem, kas ierīkoti virs darba platformas, ir ne mazāks kā 1,8 metri;

18.2. darba platformas, kuras atrodas augstāk par 0,6 m no grīdas virsmas, kā arī pārejas tiltiņi, kāpnes, ailas, lūkas, kanāli, bedres ir ierobežotas ar margām un apšuvumu, kura augstums ir vismaz 0,1 metrs.

19. Velmēšanas iekārtas sildkrāsns dūmenis:

19.1. nodrošina iekārtas darba režīmam piemērotu siltumu;

19.2. novērš gaisa iekļūšanu gar aizbīdņiem un plaisām dūmejās un pašā dūmenī;

19.3. nodrošina, lai netiktu pārsniegts kaitīgo izmešu daudzums velmēšanas tehnoloģiskā procesa normālas darbības režīmā atbilstoši normatīvo aktu prasībām.

20. Velmēšanas iekārtas sildkrāsns dūmenis ir ierīkots uz pamatiem, kuri velmēšanas iekārtas lietošanas laikā nodrošina dūmeņu stabilitāti un tā vertikālo stāvokli pieļaujamajās robežās (maksimāli pieļaujamā atkāpe no vertikālā stāvokļa ir piecas tūkstošdaļas no dūmeņa augstuma metros). Pamati ir aprīkoti ar augstuma references ierīci (reperi).

21. Velmēšanas iekārtas sildkrāšņu dūmeņa stiprinājuma gredzeni un metāla konstrukcijas ir aizsargātas pret izmešu un apkārtējās vides nevēlamu iedarbību.

IV. Prasības velmēšanas iekārtu lietošanai

22. Velmēšanas cehos sagatavju un gatavās produkcijas nokraušana un uzglabāšana notiek darba instrukcijā paredzētajās vietās, nodrošinot šādu prasību izpildi:

22.1. kvadrātiskās sagataves nokrauj grēdās ar šķērsrindām;

22.2. stiegras nokrauj sasietos saiņos grēdās ar šķērsrindām;

22.3. velmētās stieples rituļus sasietos saiņos nokrauj rindās;

22.4. attālums starp auksta metāla grēdām ir ne mazāks kā 1,0 m, starp karsta metāla grēdām – ne mazāks kā 1,5 metri;

22.5. galveno eju platums un attālums no sagatavju un gatavās produkcijas grēdām līdz ēku sienām ir ne mazāks kā 1,0 m, attālums līdz tuvākajai dzelzceļa slidei – ne mazāks kā 2,0 metri.

23. Velmēšanas iekārtas sildkrāsns logu aizvaru pacelšana un nolaišana ir mehanizēta.

24. Velmēšanas iekārtas sildkrāsns velvju, degļu apskate, kontroles mērinstrumentu un automātikas apkalpošana un remonts tiek veikts no speciāli izveidotām platformām, kas tieši nesaskaras ar krāsns velvi. Apkalpojošajam personālam aizliegts atrasties uz krāsns velves.

25. Sagatavju padeve un izdošana no sildkrāsns ir mehanizēta. Ap padeves iekārtām ir ierīkotas apkalpošanas platformas ar margām.

26. Sagatavju iekraušanas iekārtu kompleksa konstrukcija nodrošina ievietojamo sagatavju izlīdzināšanu (atdures, lineāli, manipulatori, ruļļtekas). Apkalpojošajam personālam aizliegts atrasties uz iekraušanas iekārtām sagatavju ievietošanas laikā.

27. Mehānismu bīstamās daļas un ieeja zem iekraušanas mehānismiem ir norobežota neatkarīgi no piedziņas.

28. Iekraušanas mehānismu vadības pults izvietojums operatoram nodrošina vadāmo mehānismu veikto operāciju labu pārskatāmību.

29. Velmēšanas iekārtas sildkrāsns ir aprīkots ar atvērītājiem, kas pasargā sānu sienas no bojāšanas ar sagatavēm.

30. Velmēšanas iekārtas sildkrāsniņ tiek sildīta apakšējā zona.

31. Velmēšanas iekārtas sildkrāsni visu degļu rindu apkalpošanai ir izveidota platforma, kas aprīkota ar margām un vismaz divām noejām un ir nepieciešamajā platumā, lai apkalpojošais personāls varētu droši pārvietoties. Vertikālu kāpņu ierīkošana ir aizliegta.

32. Spiediena regulēšana velmēšanas iekārtas sildkrāsni ir mehanizēta.